

KOTAVA Tela Tamefa Golerava

Piskura : Kotava.org gesia ~ ~ www.kotava.org

Selma Lagerlöf

OTCERA KO MISRA

Vunda
(1904)

Kalkotavaks : Björn Källström (2010)

Selma Lagerlöf
Flykten till Egypten

Legend
(1904)

Översättning : Björn Källström (2010)

Flykten till Egypten	Otcera ko Misra
<p>LÅNGT BORTA i en af österlandets öknar växte för många, många år sedan en palm, som var både ofantligt gammal och ofantligt hög. Alla, som drogo fram genom öknen, måste stanna och betrakta den, ty den var mycket större än andra palmer, och man brukade säga om den, att den förvisso skulle komma att blifva högre än obelisker och pyramider.</p> <p>Där nu denna stora palm stod i sin enslighet och skådade ut öfver öknen, fick den en dag se något, som kom dess väldiga bladkrona att vagga fram och åter af förvåning på den smala stammen.</p> <p>Borta vid ökenranden kommo två ensamma människor vandrande. De voro ännu på det afstånd, då kameler synas så små som myror, men det var alldeles säkert två människor. Två, som voro främlingar i öknen, ty palmen kände ökenfolket; en man och en kvinna, som hvarken hade vägvisare eller lastdjur eller tält eller vattensäck.</p> <p>»Sannerligen,» sade palmen till sig själf, »dessa båda äro hitkomna för att dö.»</p> <p>Palmen kastade snabba blickar omkring sig.</p> <p>»Det förvånar mig,» sade den, »att lejonen ej redan äro ute för att jaga detta byte. Men jag ser ej ett enda vara i rörelse. Icke heller ser jag någon af öknens röfvare. Men de komma nog.»</p> <p>»Det väntar dem en sjufaldig död,» tänkte palmen. »Lejonen skola sluka dem, ormarna stinga dem, törsten förtorka dem, sandstormen begrava dem, röfvarna fälla dem, solstynget förbränna dem, fruktan förgöra dem.»</p> <p>Och den försökte tänka på annat. Dessa människors öde gjorde den vemodig.</p> <p>Men på hela öknens rymd, som låg utbredd under palmen, fanns intet, som den ej känt och betraktat sedan tusen år. Intet kunde fångsla dess uppmärksamhet. Den måste åter tänka på de båda vandrarna.</p> <p>»Vid torkan och stormen,» sade palmen, anropande lifvets farligaste fiender, »hvad är det kvinnan bär på armen? Jag tror, att dessa dårar också föra med sig ett litet barn!»</p> <p>Palmen, som var långsynt, som de gamla bruka vara, såg verkligen rätt. Kvinnan bar på armen ett barn, som lutade hufvudet mot hennes axel och sof.</p> <p>»Barnet har ej en gång tillräckligt med kläder på sig,» sade palmen. »Jag ser, att modern vikit upp sin kjortel och kastat den öfver det. Hon har i stor brådska ryckt det upp ur dess bädd och rusat</p>	<p>Darekeon. Lekeugalon, sumepon, banlize, koe tano letaxo ke Roneka, lana guazapafa is ontinapafa kemka tigrise atrir. Kottan remlakis va letaxo sovukir ise mafelar lecen ina tir ontinapafa lopon dam kotara kemka, eke jontiktan gikalid da ape va kot prast isu relida tere kaikfitir.</p> <p>Lanviele, male antiafo xo lize inaf froxaf plum ranyer, bata kemka va letaxofe divatce nyaser, bam va koncoba destasipisa kozwir eke inafa pofa toasona moe tastaf colk kotwoyokon zo botcer. Banlize, zidon ice letaxo, va toloy sostayan koyasik kozwir. Sin ware tigid lize wegidol nutir pwertaf leon dam mical, vexe tire toloy ayik tid. Toloy diveik dere : kemka va irubasik ke letaxo efe grukagrupecker. Tid ayiky is ayikya, do mek nyapesik mei kon impas bonol mei broca mei dace beta vorpa.</p> <p>— Inc, ~ kemka pu int kalir, ~ bat koyasik batliz awalketeson lanid.</p> <p>Anamon kalion kodisuker.</p> <p>» Zo gevacká, ~ kalir, ~ da krapol va bata wivga men toz tcabaned. Wori va kona lizira konlize me wí. Va mekbet drendik ke letaxo dace kozwí. Tí keaf !! Bantan turkon waveckon artlakitid.</p> <p>» Awalk va sin ton peroy amidaf tazuk batlize ker, ~ trakur. ~ Krapol va sin vumbeted ; perake puileted ; siput turodatar ; cankabixe kowundatar ; drendik staketed ; awalttey troketer ; vuda vanmecobatar.</p> <p>Aze va arcoba latrakur. Balikera va bat toloy tisik va ina tukexapar.</p> <p>Vexe, koe bate varafe letafe divatce aname kemka, mecoba inon megrupena tigrise, mali inafa tisa decitda mecoba jontikviele inon nyaseyena. Acum mecoba va inafa koobrara lajutitickar. Nekev int va toloy koyasik dimtrakur.</p> <p>» Siput is canka ! ~ kemka diviegar, divrozason va telyon eaftaf volnik ke blira koe letaxo, ~ va tokcoba ayikya moe ma burer ? Cwe bat volpestorik va velik doon stad !</p> <p>Efe kemka, sotisa winyisa bro loviele guazik, miv al wickir. Ayikya va velik kenibes ton taka altogisa va inafa epita moe ma burer.</p> <p>» Vexe kimtaf velik va meke vage dace besase diskir, ~ kemka dakir. ~ Wí da gadikya va intaf gratcot al deswar aze va in al anamplekur. Va in</p>

bort med det. Jag förstår det nu: dessa människor äro flyktingar.

Men de äro ändock dårar,» fortfor palmen.

»Om ej en ängel beskyddar dem, borde de hellre hafva låtit fienderna göra sitt värsta mot dem, än de skulle hafva gifvit sig ut i öknen.

Jag kan tänka mig hur alltsammans tillgått.

Mannen stod vid arbetet, barnet sof i vaggan, kvinnan hade gått ut för att hämta vatten. Då hon hunnit två steg utom dörren, har hon sett fiender komma anstormande. Hon har rusat tillbaka, hon har ryckt till sig barnet, ropat åt mannen att följa henne och begifvit sig af. Sedan hafva de varit på flykt flera dagar, de hafva helt säkert ej hvilat ett ögonblick. Ja, så har allt tillgått, men jag säger ändock, att om icke en ängel beskyddar dem — —

De äro så rädda, att de ännu ej känna hvarken trötthet eller andra lidanden, men jag ser, hur törsten lyser ur deras ögon. Jag måtte väl känna igen en törstig människas ansikte.»

Och då palmen kom att tänka på törsten, gick en krampryckning genom dess långa stam, och de långa bladens tallösa flikar rullade ihop sig, som om de hållits öfver eld.

»Vore jag en människa,» sade den, »skulle jag aldrig våga mig ut i öknen. Den är bra modig, som vågar sig ut här utan att ha rötter, som nå ned till de aldrig sinande vattenådrorna. Här kan vara farligt äfven för palmer. Äfven för en sådan palm som jag.

Om jag kunde råda dem, skulle jag bedja dem vända om. Deras fiender kunna aldrig blifva så grymma mot dem som öknen. Kanske de tro, att det är lätt att lefva i öknen. Men jag vet, att till och med jag understundom haft svårt att förblifva vid lif. Jag minnes en gång i min ungdom, då en stormil vräkte öfver mig ett helt berg af sand. Jag var nära att kväfvas. Om jag kunnat dö, skulle det blifvit min sista stund.»

Palmen fortfor att tänka högt, såsom gamla enslingar bruka.

»Jag hör en underbart melodisk susning ila fram genom min krona,» sade den. »Alla flikarna på mina blad måtte ha råkat i dallring. Jag vet ej hvad som genomfar mig vid åsynen af dessa stackars främlingar. Men denna bedröfvade kvinna är så skön. Hon för mig till minnes det underbaraste jag upplefvat.»

Och medan bladen fortforo att röra sig till en susande melodi, påminde sig palmen huru en gång, för mycket länge sedan, två strålande människor hade gästtat oasen. Det var drottningen af Saba, som kommit dit, åtföljd af den vise

ampuson al divkovar aze vulteson al vanburer. Va kotcoba re gildá : sin tid otcesik.

» Soe en tid volpestoraf, ~ kemka dakir. ~ Voldo nendas pumkik, kev yatkuca ke volnik co goroyed lodame ko letaxo al otced.

» Re gestickí inde coba al dilized : ayikye kobar, velik koe kova keniber, ayikya ta lavalirdera divlanir. Moida va tuvelpikay al kaiklanir pune va vanvultes volnik kozwir. Va int ilmimar, va velik vangir, iegar enide ayikye di radimvulter, aze malvulter. Sin afizcekon wan otced ; arse va int vol tilded. En, kotcoba batinde al dilizer, vexe soe tolkalí, voldo nendas pumkik...

» Vudeped eke va cu is meja men pestaled ; vexe va siputera jebesa koe iteem ixam wí. Ise va gexata ke kon siputesik arse grukagrupecké.

Ise, edje va tira ke siput trakur, pune zadresa skotcera va ulimap ke kemka botcer, nume dat uul ke abrotcafa toa mucuwed dumedede vamoo tey zo zekad.

» Ede co tí ayik, ~ kalir, ~ ko letaxo stuvon co somelaní. Kontan laxulanis vox medis va zaeem rotuzas va levesidafa lava dure tigisa, tir takrelapaf. Batlize wupe tigur, dace tove kemka, i dace tove kemka dum jin.

» Ede va sin co rogiwá, pune co vosé da di dimlanid. Mek volnik toveon sovanyer udutaf lion dam letaxo. Rotir folid da blira batlize tir drikafa ? Vexe jin, grupé da banugale va jinafa blira flecupuson al giwá. Setiké da konviele bak jotugal, xeftosuka va ageltafa bixemeftava al kalkabur. Riwe al zo belké. Ede co rotawalkeyé, pune bat viel co tiyir jinaf bocaf viel.

Aze kemka volunt wan trakur milinde guazik antion blis gilaskir.

» Va teca cugunaykafa prejara koestisa va intaf toem gildé, ~ kalir. ~ Kot jinaf touul yartedar. Va coba koestisa va alto wison va batyon kimtaf diveik me grupé. Vexe bata vanmananikya tir listapafa. Va tel locugunaykaf goaspil ke jinafa blira gin konamir.

Nume, edje toem ton cwafa prejara wan tegulawer, kemka setiker da, lanviele jontikedje, dwag al tir greeltxo ke toloy tcumpaf koyasik. Tiyid gazikya ke Saba is proyafe Solomon gazikye. Listafa gazikya va vo dimlakiyir. Gazikye

Salomo.

Den sköna drottningen skulle vända åter till sitt land, kungen hade följt henne på vägen, och nu skulle de skiljas. »Till minne af denna stund,» sade då drottningen, »sätter jag nu en dadelkärna i jorden, och jag vill, att därur skall komma en palm, som skall växa och lefva, ända till dess att i Judaland uppstår en konung, som är större än Salomo.» Och då hon sagt detta, hade hon stuckit ned kärnan i jorden, och hennes tårar hade vattnat den.

»Hur kan det komma sig, att jag tänker på detta just i dag?» sade palmen. »Skulle denna kvinna kunna vara så skön, att hon påminner om den härligaste af drottningar, om henne, på hvars ord jag växt och lefvat intill denna dag?

Jag hör mina blad susa allt starkare,» sade palmen, »och det låter vemodigt som en dödssång.

Det är, som om de spådde, att någon snart skulle bort ur lifvet. Det är godt att veta, att det ej gäller mig, eftersom jag ej kan dö.»

Palmen antog, att dödssuset i bladen måste gälla de två ensamma vandrarna. Helt visst trodde de också själfva, att deras sista stund nalkades.

Man såg det på den uppsyn de visade, då de vandrade förbi ett af de kamelskelett, som kantade vägen. Man såg det på de blickar de kastade efter ett par förbiflygande gamar. Det kunde ju ej vara annorlunda. De måste förgås.

De hade fått syn på palmen och oasen och skyndade nu ditåt för att finna vatten. Men då de äntligen kommo fram, sjönko de samman i förtviflan, ty källan var uttorkad. Kvinnan lade utmattad ned barnet och satte sig gråtande vid källbrädden. Mannen kastade sig ned bredvid henne, han låg och hamrade på den torra jorden med sina båda näfvar. Palmen hörde hur de talade med hvarandra om att de måste dö.

Den hörde också af deras tal, att konung Herodes lät döda alla barn på två eller tre år af fruktan, att den store, väntade Judakonungen hade blifvit född.

»Det susar allt starkare i mina blad,» sade palmen. »Dessa stackars flyktingar se snart sin sista stund.»

Den förnam äfvenså, att de fruktade öknen.

Mannen sade, att det hade varit bättre att stanna och kämpa med krigsknektarna än att fly hit. Han sade, att de sålunda skulle funnit en lättare död.

»Gud skall bistå oss,» sade kvinnan.

va ina moe vawa kal dwag al dositayar, nume va sint re fu solparsayad. « Namion gu bat gemelt, ~ gazikya bam kalir, ~ va tanoy kemkeogluk pu tawa revielon odiá, ise kuranickí da kemka atritir ise blitir vieli koe Yehuda patecta gazik logijaf dam Solomon awitir. » Aze, batinde pulviyison, va ogluk kosidayar aze gu ikuza sisteyer.

» Vexe, tokdume va batcoba efe re trakú ? ~ kemka kalir. ~ Kas bata ayikya co tir listapafa eke ina va namira va tel lodilamkaf gazik pu jin kimbar, i va tela tuke dana al atrí ise batvieli al blí ?

» Va prejara dure laumasa ke jinaf toem gildé, ~ kemka kalir, ~ ise ina dum awalkdank temeson kamamar. Cwe abditara daktesa va direfa awalkera ke kontan. Bexe grupé da batcoba va jin me tikir larde oye kaliks ke gazikya me rotawalké.

Kemka trakur da awalkdank armoran gan toem tce tir tel ke toloy antiaf koyasik. Ise ape folid da sinaf bocaft bartiv fu mamar. Batcoba moe gexata zo nubelir viele sin va tan yup ke wegidol vlupes va vawa pokolanid. Koe sinafa maldisukera va turcifa tola drumotalasa zo rabater. Me, me arinde co di tir ! Di xonuked...

Va kemka is dwag su kozwid nume artlanison ampud, djupotrasison va lava. Vexe viele adim tigid, pune ko gripokolera roed lecen klita tir rodafa. Ayikya, kaikanzana gu cu, va velik mo sid aykar aze boreson kene klita debanyar. Ayikye pok ina ins luber. Senyesa moe sid, va turodaweyesa tawa kan nubokeem myelgar. Kemka va sin pulvis va intafa monifa awalkera gilder.

Dere raver, kan sinyona ewa, da Herodes gazik al dirgar da kot velik tis kalion toldaf ok bardaf zo gonatar, kire kivar da vanmieae bat suref koblisik titir gazapik ken gan Yehuda patecta.

— Prejara ke jinaf toem dun laumar, ~ kemka kalir. ~ Bat kimtaf otcesik va intaf bocaft bartiv uzad.

Dere gildar da letaxo va sin vudesir. Ayikye kalir da koe vo vode co zavzagiyid ise va sayakik co lyumayad lodame batliz al lanid. Dakir da batinde lozijnon co awalkeyed.

— Lorik va min tciceter, ~ ayikya kalir.

— Vexe vanmieae snavol is perake batlize ant

»Vi äro ensamma bland rofdjur och ormar,» sade mannen. »Vi hafva ej mat och ej vatten.

Hur skall Gud kunna bistå oss?»

Han slet sina kläder af förtviflan och tryckte ansiktet mot marken. Han var hopplös som en man med ett dödssår i hjärtat.

Kvinnan satt upprätt med händerna knäppta öfver knäna. Men de blickar hon kastade utåt öknen talade om en tröstlöshet utan gränser.

Palmen hörde, att det vemodiga suset i dess blad blef allt starkare. Kvinnan måtte också hört det, ty hon vände sina ögon uppåt mot trädkronan.

Och i detsamma lyfte hon ovillkorligen sina armar och händer.

»O, dadlar, dadlar!» ropade hon.

Det låg så stor längtan i rösten, att den gamla palmen skulle önskat, att den ej varit högre än ginsten och att dess dadlar varit så lätt åtkomliga som törnbuskens nypon. Den visste nog, att dess krona hängde full af dadelklasor, men hur skulle väl människor kunna nå upp till en sådan svindlande höjd?

Mannen hade redan sett hur oåtkomliga dadelklasorna hängde. Han lyfte ej en gång hufvudet.

Han bad hustrun, att hon ej skulle längta efter det omöjliga.

Men barnet, som tultat omkring för sig själf och lekt med stickor och strå, hade hört moderns utrop.

Den lille kunde väl ej tänka sig, att hans moder ej skulle få allt hon önskade. Så snart man talade om dadlar, började han stirra på trädet.

Han funderade och grubblade hur skulle han få ned dadlarna. Hans panna nära nog lade sig i veck under de ljusa lockarna. Ändtligen flög ett småleende öfver hans ansikte. Han hade funnit ut medlet. Han gick fram till palmen och smekte den med sin lilla hand och sade med ljuft barnslig röst:

»Palm, böj dig! Palm, böj dig!»

Men hvad var nu detta, hvad var detta? Palmbladen susade, som om en orkan farit genom dem, och uppför den långa palmstammen steg rysning på rysning. Och palmen kände, att den lille var den öfvermäktig. Den kunde ej motstå honom.

Och den bugade med sin långa stam inför barnet, såsom människor buga inför furstar. I en väldig båge sänkte den sig mot jorden och kom ändtligen så djupt ned, att den stora kronan med

tigit, ~ ayikye dulzer. ~ Va bliga is lava me dadit. Tokkane Lorik rotciceter ?

Gripokolene, va vageem sollipar ise va gexata mo sid winder. Bro takrabakarsanik, va kota pokolera al drasur.

Ayikya badenyer, nubagluyason. Vexe inafa kodusukera va letaxo va kimiskafa volpokolera vrutad.

Ise kemka va dure laumasa prejara koe toem wan gilder. Ayikya ape dere gilder kire van kusafa brixatice aal itaskarar. Nume van ontinuk ke kemka mivokon masotcer :

— Ox ! Kemke, kemke ! ~ diviegar.

Ise koe inafa puda lujapafa muxara va jugemera tigir eke kemka co djutir omafa loon dam eistabrixatice enide inafa enga lidam brevige drikon co zo royestar. Grupecker, ina, da koe toem jontika brevigebelcapa palsewed. Vexe tokkane ayik wwon ice mane fansilesise ontine co royestar ?

Ayikye ixam al wir da kemke kaike uzara tigid. Acum dace me takamadar. Va ayikya gu meka volrotisa guzekara koldar...

Vexe velik amliton vefas va gamot is werdcolk va iegara ke gadikya al gilder. Me rodoster da gadikya va rinaf galpeks me di seotar. Viele va ina pulvisa va kemke gilder, va kemka modisuker. Under ise aneyar kane va batyone kemke co rovansar. Inafo karafo jo leve latkafa kenda riwe plozawer. Laizon kicera va inafa gexata remfir : va mergil al trasir. In va kemka vanlanir aze kan nubama santar, kalison kan pibafa is rumeafa puda :

— Kemka, blaganyal !! Kemka blaganyal !!

Vexe, tokcoba tir, va tokcoba batcoba sugdalar ? Toa ke kemka lorason walglawed dumedede gan canka zo ustad, nume ulim don varafe abrotce gan skotcotera is bupera zo exuler. Nume kemka pestaler da bat velik tir pof loon dam in : doster da va in me di rotacagir.

Aze colkap kabdu velik badier milinde ayik kabdu sersik soblaganyar. Tazukason va ilamkaf kotarn, aal van sid blaganyapar eke inafa sonapa va bixe ke letaxo kan tegulan toem tsenter.

de dallrande bladen sopade ökensanden.

Barnet syntes hvarken förskräckt eller förvånadt, utan med ett fröjderop kom det och lossade klase efter klase ur den gamla palmens krona.

Då barnet tagit nog och trädet alltjämt kvarlåg på marken, gick barnet åter fram, smekte det och sade med den ljufligaste röst:

»Palm, res dig! Palm, res dig!»

Och det stora trädet reste sig stilla och vördnadsfullt på sin spänstiga stam, allt medan bladen spelade som harpor.

»Nu vet jag för hvem de spela döds melodien,» sade den gamla palmen för sig själf, då den åter stod upprätt. »Det är ej för någon af dessa människor.»

Men mannen och kvinnan lågo på sina knän och prisade Gud.

»Du har sett vår ångest och förtagit den. Du är den starke, som böjer palmens stam såsom en rorstaf. För hvilken af våra fiender skola vi rädas, då din styrka skyddar oss?»

Nästa gång en karavan färdades genom öknen, sågo de resande, att den stora palmens bladkrona vissnat.

»Hur kan detta vara?» sade en resande.
»Denna

palm skulle ju ej dö, förrän den sett en konung, som är större än Salomo.»

»Törhända har den också sett honom,» svarade en annan af ökenfararna.

Velik nutir mekovudan mei gevan ; vexe daavakizoyuson vanlanir aze va zul az zul koe toem ke guazafa kemka yestar. Moi tena ke vebaltara, edje aal wan blaganyer, velik gin vanlanir aze va aal santar aze kan lopibafa puda kalir :

— Kemka madagil !! Kemka madagil !!

Nume amlitaf is tarkapas gulaf aal moe froxaf colk madagir, edje toa bro fwaktama kamamad.

« Re, grupé va tel korik awalksorgon biotad, ~ kemka madagiyison pu int kalir. ~ Batcoba tir tori mekbat koyasik. »

Wori, ayikye is ayikya al badenyad aze va Lorik kosisked :

— Va cinafa polera al wil nume va cin guon al tunuyal. Sotil pof ; rin va kemka dum rabetaf edgardacolk grublaganyasir. Va tok volnik rokivav, larde rinafo po sotir nendara va cin ?!

Vanion teremta remlakisa va letaxo katcalar da toem ke kemkapa al liksewer.

— Tokinde batcoba al rodilizer ? ~ tan koyasik kalir. ~ Bata kemka rotawalker kase va gazik gijarotif loon dam Solomon co wir.

— Rotir vaon al wir... ~ tan koyas dositik dulzer.